

POSEL

zpod Žalého

Číslo 3

Ročník XXVIII/2018

Cena 10 Kč

ZPRAVODAJ OBCE BENECKO, PRAMENY OBECNÍ KRONIKY

podatelna@obecbenecko.cz

www.obecbenecko.cz

Slovo starosty	3
Zápis z 3. veřejného zasedání OZ	5
Společenská kronika	11
Zájezd HSK na inliny	12
Škola v Praze	14
Škola a školka	18
Zájezd mrklvských sokolů	19
Defenestrace roku 1618	20
O Krkonoších z roku 1811	22
O místě Kavánova malování	24
Církevní restituce	27
Historie poutí	30
Vzpomínání na dědečka legionáře	34
Esej	37
Skrytá krása kamenů	39

*Obrázek na titulní straně: Skupina dospělých členů HSK na zájezdu na inliny,
k článku na str. 12*

POSEL ZPOD ŽALÉHO

Vydává Obecní úřad Benecko, redakční rada: Rada obce Benecko.

Registr. číslo MK ČR E 12668. Podávání novinových zásilek povoleno ObSP Pardubice č. j. P/1-8190/91 ze dne 27. ledna 1991.

Za věcný a názorový obsah textů odpovídají jejich autoři.

Uzávěrka dne 25. 6. 2018. Náklad 300 ks.

Výroba: *Gentiana* Jilemnice

Slovo starosty

Vážení čtenáři Posla, čas rychle utíká, máme tady léto a s ním nové vydání Posla. Opět Vám přináším několik informací o dění v naší obci, jak probíhají roz-
běhlé práce a co se připravuje pro nejbližší období.

Začnu stavbou vodovodu a kanalizace v Dolních Štěpanicích. Chtěl bych tady především poděkovat Štěpanickým za velkou trpělivost, kterou projevují se stavbou. Sice se to dělá pro ně, ale chvílemi musejí snášet doslova útrapy způsobené prachem, hlukem, přejížděním strojů přes jejich pozemky a další nepříjemnosti. Jak už bylo řečeno mnohokrát, stavba je to velmi komplikovaná a i stavební firma to nemá jednoduché. Před zahájením stavby řada lidí kritizovala, proč musí být uzavírka, proč se to nebude dělat za provozu. Dnes se snad už nenajde nikdo, kdo by si myslel, že by stavba šla dělat za provozu. Odměnou občanům snad bude to, že mimo nových trubek v zemi budou mít Štěpanice cesty po vsi nejlepší z celé obce.

Jak jsem poděkoval Štěpanickým za trpělivost, tak bych chtěl Benecké o tu trpělivost požádat. Objízdná trasa je přes Vrchlábí, nikoliv přes Vítkovice. Místní komunikace na Vítkovice není na takový provoz způsobilá, protijedoucí vozidla se těžko vyhýbají, rozjíždějí krajnice a přilehlé soukromé pozemky. A cesta přes Vrchlábí je časově jen nepatrně delší, rozdíl dělá 2–3 minuty. Projíždění stavbou také

není správné. Je to nepříjemné pro dělníky pracující na stavbě i pro obyvatele Štěpanic, každý průjezd vozidla zvedá spousty prachu. Setkal jsem se i s argumentem, že když stavbou projíždí starosta, tak proč by nemohli všichni ostatní. Mohu vás ubezpečit, že pokud nepotřebuji něco pracovním řešit ve Štěpanicích nebo se podívat na postup stavby, jezdím i já přes Vrchlábí. Myslím, že je legitimní, když obec dává na stavbu 10 mil. Kč, takže by se tam měl starosta občas, nebo spíš často, podívat.

Hodně lidí se mě ptá, jak je to s tím mostem v Prakovicích. Jak jsem již zmiňoval, chceme aby se nový most stavěl ještě letos pod jednou uzavírkou se Štěpanicemi. Jednal jsem o tom dvakrát s panem hejtmanem a vždy jsem zdůrazňoval, že další rok uzavírky a objíždky přes Vrchlábí by pro nás byl nepřijatelný. Pokud by se měl most stavět v příštím roce, budeme trvat na instalování provizorního mostu po dobu stavby nového. Teď vše záleží na tom, jestli bude včas stavební povolení na nový most a také jestli se podaří najít firmu, která bude schopna most ještě letos postavit. U těchto akcí na majetku kraje, ať je to již zmiňovaný most nebo opravy silnic, je to tak, že obec není ten, kdo rozhoduje. Můžeme jenom žádat, prosit, doporučovat, ale rozhodnutí je vždy na lidech v Liberci. Tak uvidíme, jak dalece budeme vyslyšeni.

V posledních letech se čím dál

Slovo starosty

více lidí zajímá o Štěpanický hrad. Dokonce jsem zaznamenal i zájemce o svatební obřad na hradě, takže kromě Benecké kapličky je to další místo, kde se možná bude od dávat. Mimo to zde paní Milerová z Dolních Štěpanic opět uspořádala hezkou akci pro děti, za což si zaslouží poděkování. Že toto místo s dlouhou historií opět takto ožívá, je dobře. Velké úsilí na záchranu hradu v nedávné minulosti vynaložil tehdejší starosta naší obce, Dr. Miloš Gerstner spolu s Václavem Hanušem, místostarostou. Nebýt jejich práce, dnes by v lese nad Štěpanicemi zbyla asi jenom hromádka kamenů, postupně rozebíraná stavebníky z okolí. Na úsilí obou jme-

novaných jsme navázali tím, že jsme provedli opravu další části hradby, vybudovali pohodlnější přístup příkopem z jižní strany, osadili informační tabule a zřídili parkovací plochu u silnice (po dokončení vodárny bude opět k dispozici návštěvníkům hradu). V letošním roce chceme opravit střechu na věži (baště) hradu a uvnitř udělat dřevěnou podlahu s posezením. Vznikne tak prostor a zázemí pro možné další akce, třeba hudební, dětské, již zmíněné svatební obřady nebo jako místo pro posezení turistů.

To je ode mě tentokrát vše, přeji vám příjemné léto, dovolené a prázdniny.

Ing. Jaroslav Mejsnar, starosta

Pozvánka na divadelní představení

MALÝ PRINC,

které se bude konat

1. září od 17.00

v sokolovně v Dolních Štěpanicích.

Srdečně zvou hasiči Dolních Štěpanic.

Zápis z 23. veřejného zasedání OZ, konaného dne 9. 5. 2018 v zasedací místnosti Obecního úřadu Benecko od 17.00 hodin.

23. veřejné zasedání zastupitelstva obce zahájil pan starosta v 17:06 hodin. Přivítal přítomné hosty zasedání a zastupitele, kterých bylo přítomno 11, omluveni M. Pohořalý, T. Petrák, P. Šochovský a K. Tomáš.

- 1) Schválení
 - a) programu zasedání, do programu zasedání byl přidán bod „ Stanovení počtu členů zastupitelstva obce pro následující volební období“ jako č. 16, Různé a Závěr se posouvají (č. 17 a č.18),
 - b) ověřovatelů zápisu: Mgr. R. Braunová, J. Urbanec,
 - c) zapisovatelky: Ivana Koudelková.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo schvaluje a) navržený program zasedání s přidáním bodem jednání „ Stanovení počtu členů zastupitelstva obce pro následující volební období“, b) ověřovatele zápisu: Mgr. R. Braunová, J. Urbanec, c) zapisovatelku I. Koudelkovou.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 1a), 1b) a 1c) schváleno.

- 2) Schválení zápisu z 22. OZ ze dne 21. 2. 2018.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo schvaluje zápis z 22. Veřejného zasedání OZ Benecko, které se konalo dne 21. 2. 2018.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 2) schváleno.

- 3) Schválení rozhodování OR ze dne 12. 3. a 9. 4. 2018.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo schvaluje rozhodování Rady Obce Benecko ze dne 12. 3. a 9. 4. 2018.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 3) schváleno.

- 4) Účetní a rozpočtové záležitosti. Změna rozpočtu č. 2/2018 – rozpočtové opatření č. 2.

Příjmy: 3635 Územní plánování (Přijaté příspěvky +/- 290 000 Kč), 2279 Záležitosti ostatních drah +/- 290 000 Kč. Přesuny mezi paragrafy a položkami: 2321 Odvádění a čištění odpadních vod. 2279 Záležitosti ostatních drah.

Příjmy celkem 28 000 000 Kč. Přijaté úvěry 4 000 000 Kč

Zastupitelstvo

Výdaje: 3635 Územní plánování /+/-/ 400 000 Kč, 3639 Komunální služby /-/-/ 400 000 Kč. Přesuny mezi paragrafy a položkami: 2279 Záležitosti ostatních drah, 3639 Komunální služby, 6171 Činnost místní správy, 6409 Ostatní činnosti (5192, 5329, 5321, 5499).

Výdaje celkem 27 000 000 Kč.

Rozdíl příjmy výdaje 1 000 000 Kč. Splátky úvěrů 5 008 000 Kč. Financování 8 000 Kč.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo schvaluje rozpočtovou změnu č. 2/2018 – rozpočtové opatření č. 2.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 4) schváleno.

- 5) Schválení dodatku k zřizovací listině ZŠ příspěvková organizace. Paní ředitelka Mgr. A. Šírová požádala o rozšíření okruhu doplňkové činnosti Základní školy Benecko, příspěvková organizace u Obce Benecko jako zřizovatele. Jedná se o činnosti: – pronájem nebytových prostor místním organizacím za účelem cvičení a ubytování dětí z jiných škol při školních aktivitách, – stravování pro cizí strávníky.

Návrh usnesení:

Souhlas s doplňkovou činností Základní školy Benecko, příspěvková organizace v rozsahu: – pronájem nebytových prostor místním organizacím za účelem cvičení a ubytování dětí z jiných škol při školních aktivitách, – stravování pro cizí strávníky.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 5) schváleno.

- 6) Pozemkové záležitosti.
- 6a) Pan M. Šír projeví zájem o odkoupení pozemku ppč. 1456/2 (ostatní plocha) v k.ú. Horní Štěpanice. Pozemek se nachází za jejich domem. Obec tento pozemek k žádnému využití nepotřebuje.
- ### **Návrh usnesení:**
- Souhlas s prodejem pozemku 1456/2 v k.ú. Horní Štěpanice panu M. Šírovi za odhad + náklady.*
- Výsledek hlasování:** Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.
- Usnesení č. 6 a) schváleno.**

- 6b) Manželé Venclovi požádali o směnu pozemků v k.ú. Benecko, které sousedí s jejich pozemkem. Obci nabízejí pozemek ppč. 764/13 výměnou za ppč. 764/12 a díl a) oddělený z pozemku ppč. 764/8 dle předloženého geometrického plánu vše v k.ú. Benecko + doplatek rozdílu

 Zastupitelstvo

metrů 350 Kč/1m². Na nabízeném pozemku se nachází část komunikace.

Návrh usnesení:

Souhlas se směnou pozemků ppč. 764/13 za ppč. 764/12 a dílu a) odměřeného z ppč. 764/8 vše v k.ú. Benecko s manželi Venclovými metr za metr + doplatek rozdílu metrů za 350 Kč/1m².

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 6 b) schváleno.

- 6c) Manželé Braunovi LŠ 16 požádali o odkup části pozemku ppč. 1446/1 (ostatní komunikace) v k.ú. Horní Štěpanice. Cesta vede podél jejich domu. Obec pozemek nebude potřebovat.

Návrh usnesení:

Souhlas s prodejem části pozemku ppč. 1446/1 v k.ú. Horní Štěpanice za odhad + náklady.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 6 c) schváleno.

- 7) Projednání ceny za věcné břemeno na inženýrské síti. ČEZ požádal o uložení sítě do cesty od Hotelu Kubát k Panoramě pro nově vzniklé stavební parcely (Venclovi a Kracíkovi) a zároveň o snížení ceny za věcné břemeno. Jedná se o cca 3m. Cena za věcné břemeno je stanovena ceníkem – do 10m za 10 tis., každý další metr za 1000,-Kč.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo souhlasí s podpisem smlouvy o smlouvě budoucí na zřízení věcného břemene za cenu stanovenou ceníkem (10 tis.).

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení 7) schváleno.

- 8) Schválení dodatku č.1 ke smlouvě na Změnu č.1 ÚP Benecko. Firma SURPMO Hradec Králové, která pro nás vypracovává změnu ÚP, změnila číslo účtu. Je třeba změnu ošetřit dodatkem k uzavřené smlouvě.

Návrh usnesení:

Souhlas s podpisem dodatku č.1 ke Změně č.1 ÚP Benecko.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 8) schváleno.

- 9) Informace o výstavbě nového mostu v Prakovicích a stavbě vodovodu a kanalizace v Dolních Štěpanicích. Most Prakovice – na jednání s hejmanem Libereckého kraje starosta uvedl důvody, proč je nutné stavbu mostu realizovat v letošním roce pod jednou uzavírkou s DŠ. Pokud by ke stavbě mostu došlo v příštím roce, znamenalo by to opět ob-

Zastupitelstvo

jízdnou trasu přes Vrchlábí, včetně autobusových linek. Zkomplikovala by se tím plánovaná rekonstrukce silnice v Mrklově. Pan hejtman přislíbil přesunutí opravy mostu na letošní rok. Obecní zastupitelstvo bere na vědomí. Výstavba vodovodu + kanalizace v Dolních Štěpanicích má mírný skluz, z důvodu velké komplikovanosti stavby a nečekaných překážek při výkopových pracích. Vedení stavby však zaručuje dodržení harmonogramu pro letošní rok.

Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

- 10) Schválení plánu činnosti kontrolního a finančního výboru. Obecní rada požádala zastupitelstvo, aby pověřilo finanční a kontrolní výbor, kontrolou Střediska služeb Benecko za minulý rok a uplynulou zimní sezónu.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo souhlasí s pověřením kontrolního a finančního výboru kontrolou Střediska služeb Benecko.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 10) schváleno.

- 11) Informace ke GDPR. Starosta informoval zastupitele s nařízením Evropského parlamentu 679/2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volném pohybu těchto údajů (tzv. GDPR), které začíná platit od 25.5.2018.

Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

- 12) Schválení žádosti o dotaci na nakládání s odpady. Na Krajský úřad Libereckého kraje lze podat žádost o dotaci z Dotačního fondu Libereckého kraje v programu 8.5. Podpora předcházení vzniku odpadů, jejich opětovného použití a podpora sběru a využití bioodpadů. Z programu by se mohl pořídít štěpkovač nebo krytá stání pro kontejnery na odpad.

Návrh usnesení:

Souhlas s podáním žádosti z Dotačního fondu Libereckého kraje v programu 8.5. Podpora předcházení vzniku odpadů, jejich opětovného použití a podpora sběru a využití bioodpadů.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č.12) schváleno.

- 13) Schválení strategického dokumentu MAP Jilemnicko. Dokument obsahuje průzkum v mateřských a základních školách na Jilemnicku, co je třeba zlepšit. Školy které se do průzkumu zapojily, mají větší šanci dosáhnout na dotace.

Zastupitelstvo

Návrh usnesení:

Souhlas se schválením strategického dokumentu MAP Jilemnicko.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 13) schváleno.

- 14) Schválení nového znění stanov Jilemnického svazku obcí. Starosta předal slovo Mgr. Mejsnarové, která představila nové znění stanov. Zásadní změny ve zpřísnění hlasování (větší počet hlasů pro) a legislativní změny (odkaz na zákony).

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce schvaluje nové znění stanov Jilemnicka - svazku obcí dle předloženého návrhu s platností od 1.7.2018.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č.14) schváleno.

- 15) Schválení provozní doby vějného osvětlení. Starosta seznámil přítomné s dopisem MUDr. Kuželové o zkrácení doby svícení veřejného osvětlení v letních měsících v Dolních Štěpanicích. Padl názor, že po dobu stavebních prací v DŠ by nebylo vhodné omezovat provoz VO. Jelikož na zastupitelstvu nebyl přítomen žádný ze zastupitelů z DŠ, aby se k návrhu vyjádřil, padl návrh ponechat minimálně do příštího OZ svítit VO v současném rozsahu.

Návrh usnesení:

Souhlas s ponecháním svícení veřejného osvětlení tak, jak je nastavené do příštího OZ.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 15) schváleno.

- 16) Stanovení počtu členů zastupitelstva obce pro následující volební období. Je třeba stanovit počet členů obecního zastupitelstva na příští volební období.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo stanovuje počet členů zastupitelstva obce pro následující volební období na 15 členů.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 16) schváleno.

- 17) Různé.

- 17a) VHS Turnov předložilo výroční zprávu za rok 2017. K nahlédnutí je na OÚ Benecko nebo na internetových stránkách VHS Turnov.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

Zastupitelstvo

17b) Proběhlo přezkoumání hospodaření obce krajským úřadem .
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

17c) Čeká nás kontrola od ČSSZ Semily.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

17d) Starosta seznámil přítomné s anonymní stížností na motorkáře, kteří trénují v Dolních Štěpanicích (jsou to jezdci i z okolních obcí). Starosta oslovil Autoklub Jilemnice, ve kterém je většina motocyklových jezdců sdružena, aby byl přizván na jejich nejbližší schůzi, kde s nimi bude věc řešit. Od toho se budou odvíjet další kroky.

Návrh usnesení:

Souhlas s postupem starosty a jeho pověřením v jednáních s ostatními starosty o možnosti vytipování vhodné lokality, kde tato činnost nebude zatěžovat občany.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 17 d) schváleno.

17e) Ředitelka ZŠ Mgr. A. Šírová podala návrh na opravy ve škole, týkající se rekonstrukce jídelny.

Návrh usnesení:

Souhlas s požadovanými opravami ve škole.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 17 e) schváleno.

17f) V loňském roce byla vybrána Firma M-Silnice na opravy cest na dolním Benecku a na Rychlově. Zastupitelstvo souhlasí s podpisem smlouvy za ceny: cesta Mladá Fronta 282 900,-Kč, cesta Pušovi 748 440,-Kč, cesta Hamplí 590 400,- vše bez DPH.

Návrh usnesení:

Souhlas s cenovou nabídkou M-Silnice na - cesta Mladá Fronta 282 900,-Kč, cesta Pušovi 748 440,-Kč, cesta Hamplí 590 400,-Kč vše bez DPH.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 17 f) schváleno.

17g) Smlouva o smlouvě budoucí na věcné břemeno pro ČEZ u p. Měchury na kabel NN.

Návrh usnesení:

Souhlas s podpisem smlouvy o smlouvě budoucí na věcné břemeno s ČEZ u p. Měchury.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 17 g) schváleno.

- 17h) Vyhláška na nedělní klid. Již několikrát bylo o vyhlášce jednáno. Zatím nemá smysl, nemáme ji jak vymáhat. Řešíme smlouvu s městskou policií Jilemnice. Řešení necháme na příští volební období.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.
- 17i) Umístění zpomalovacího prahu na silnici od Hotelu Kubát k Panoramě. Auta tam jezdí rychle.
Návrh usnesení:
Souhlas s umístěním zpomalovacího prahu na cestu od Hotelu Kubát k Panoramě.
Výsledek hlasování: Pro 10. Proti 1 (Klimenta). Zdržel se 0.
Usnesení č. 17 i) schváleno.
- 18) Závěr. Starosta poděkoval přítomným za účast a v 19.20 ukončil zasedání zastupitelstva.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Jubilea v březnu 2018

Anna Skálová, Dolní Štěpanice	94 let
Marie Sršňová, Benecko	94 let
Marie Schillhabelová, Mrklův	87 let
Jarmila Mencová, Dolní Štěpanice	87 let
Ludmila Šírová, Horní Štěpanice	81 let
Jaroslav Faistaver, Dolní Štěpanice	78 let
František Kynčl, Dolní Štěpanice	77 let

Jubilea v dubnu 2018

Lidmila Kynčlová, Dolní Štěpanice	91 let
Mária Lachmanová, Benecko	80 let
Květuška Honcová, Horní Štěpanice	79 let
Zuzana Cermanová, Mrklův	78 let
Anežka Mejsnarová, Štěpanická Lhota	78 let
Anna Ježková, Zákoutí	77 let
Emilie Šírová, Štěpanická Lhota	76 let
Vladimír Zuzánek, Dolní Štěpanice	70 let

Sport

Zájezd na inliny

Letos opět vyrazila početná skupina téměř třiceti dětí a dospělých Hančova sportovního klubu do oblasti Flaeming Skate na inline brusle, kola, koloběžky. Termín byl daný 4. 5.–8. 5. 2018.

V pátek po poledni jsme vše naskládali do busu s přívěsem, protože kola, koloběžky, kočárky, gril a všechno jídlo by se nám do busu nevešly a vyrazili jsme. Cesta byla dlouhá, náročná s velkým množstvím semaforů a objezdů a velkým provozem. No, pátek!

Na místo jsme dojeli za tmy, ubytovali jsme se a honem ještě něco k večeři. Ubytování jsme byli v městečku Altes Lager. Bydlení v „Kulturním centru“, kde měli veškeré zázemí pro turisty, jsme měli pro sebe. Pokojíky, kuchyň a velká jídelna, kam jsme se všichni vešli.

Počasí nám přálo velice: Sluníčko, sluníčko a zase sluníčko.

Dle oblečení jsme každý den měli na těle vypálené různé druhy

Sport

pruhů, obrysů – tílka trenky, podkolenky aj...

Každý den jsme si vytyčili jinou trasu, na které jsme se mohli občerstvit a najíst během dne. Najeli jsme od 150 km do 250 km, každý dle svého uvážení. Nejdelsí trasa, kterou někteří absolvovali na bruslích, měřila asi 100 km.

Po třech dnech jsme museli balit. Uteklo nám to nějak rychle.

Samozřejmě byly nějaké otlaky, puchýře, bolavá těla, ale to k tomu patří. V den odjezdu jsme se zastavili na regeneraci v bazénu. Bazény, vířivka, tobogány – to bylo to pravé osvěžení na závěr.

Po poledni jsme vyrazili směr Benecko. Výlet se vydařil, takže za rok zase!

Eva Šírová a Petra Pravečková

KALCOUSKEJ TUMEL 2018

Letos proběhl již 38. ročník tradičního přespolního běhu Kalcouskej tumel. Krásné počasí přilákalo na Benecko velké množství malých i velkých závodníků. Nejrychleji si s nejdelsí tratí poradil Radoslav Groh, jinak vynikající atlet a skialpinista.

Chtěla bych touto cestou poděkovat všem, kteří se podíleli na zdárném průběhu celého závodu, který se podle ohlasů účastníkům líbil.

Budeme se těšit se všemi na další ročníky.

L. Brožková

PRAHA 2018

Jako již každoročně jsme i letos přijali pozvání pana Moučky do Prahy. Nejeli jsme si tam však odpočinout, ale s žáky vyšších ročníků poznávat námi již objevené a neobjevené krásy našeho hlavního města.

Jelikož jsme „Borci z hor“, tak jsme již ve středu zvládli 12 km okruh přes Václavské náměstí, Stavovské divadlo, Staroměstské náměstí až k Rudolfinu, kde jsme zhlédli výstavu „Malé domečky“. Odtamtud jsme přešli Karlův most, kde jsme se na Malostranském náměstí odměnili zmrzlinou a pomalu se vydali zpět do Ječné ulice, kde vždy přespáváme.

Druhý den jsme měli naplánované Technické muzeum, kde jsme navštívili hutnické doly. Poté jsme se vydali pěšky Letenskými sady a došli jsme až na Pražský hrad. Prošli si známá místa a památky. Prohlídku jsme ukončili výměnou stráží a vyrazili na Petřín. Po 15 km nožičky trochu bolely, tak jsme se lanovkou a tramvají svezli až na Václavské náměstí na velkou zmrzlinu.

Poslední den nebyl již o chůzi, ale o jízdě dopravními prostředky. Vyrazili jsme na letiště Václava Havla, kde se nás u terminálu 3 přezval průvodce a projel s námi celé

OČIMA ÚČASTNÍKA

Naše škola každý rok jezdí na výlet do Prahy.

Letos to byl pro mě už poslední rok, tak jsem se na něj moc těšil. Vždy máme připravený zajímavý program. Hodně toho vidíme, ale i nachodíme. První den po ubytování jsme šli na Václavské náměstí, kde jsme viděli sochu sv.Václava. Poté jsme došli až na Staroměstské náměstí a vyfotili se u sochy Jana Husa. Navštívili lízátkovou dílnu, kde jsme koupili plno lízátek, bonbónů a viděli, jak se vše vyrábí. Tento den jsme stihli i výstavu domečků pro panenky v Rudolfinu a odměnili se zmrzlinou.

Druhý den jsme jeli metrem do Technického muzea a v něm zamířili do uhelného dolu. Pak jsme vyrazili pěšky až na Pražský hrad a Petřín. Hodně jsme toho ušli a nohy nás bolely.

Třetí den nás čekalo letiště Václava Havla.

Prohlédli jsme si hangár, letadla a helikoptéry. Po obědě jsme se sbalili a vyrazili k Černému mostu na autobus. Před odjezdem jsme se stavili v KFC, kde Fanda povídá: „Lído, něco ti bouchlo v batohu“. Byla to cyklistická flaška plná Pepsi.

Moc se mi v Praze líbilo a škoda, že se tam s beneckou školou už nepodívám.

Mates Diaz – ZŠ Benecko

letiště. Začali jsme privátními letadly, viděli jsme helikoptéry, letištní hasiče, hangáry, kde se letadla opravují. Nejvíce času jsme strávili na letištní dráze a pozorovali vše, co se s letadlem děje, než odstartuje.

A co děti nejvíce zajímalo? Jaké největší zážitky měly? Zkuste hádat. Samozřejmě kromě poznávání historie a psaní večerních testů nejvíce prahly po lízátkové dílně, večerní brambůrkové párty a pražských fastfoodech.

Moc děkujeme panu Martinovi Moučkovi za to, že to s námi vždy vydrží a připraví nám pestrý a krásný program.

Děkujeme, ZŠ Benecko

NEVŠEDNÍ ZÁŽITEK NAVÍC

Začátkem května jsme se školou opět navštívili Prahu. Ještě společně se štěpanickou školou jsme navštívili Petřín, letiště, lízátkovou dílnu a mnohem více. Když jsme přijeli na školu (internát), kde jsme měli být ubytováni, tak jsme hned začali pátrat po Wi-Fi. Ještě ten den jsme se podívali na výstavu „Small world,“ kde jsme viděli domečky pro panenky. Zajímavé to bylo v tom, že u každého domečku jsme si mohli poslechnout, jak panenky mezi sebou anglicky hovoří i s překladem.

Další den jsme se vydali do Technického muzea, kde jsme prošli dolem a předváděli, jak nám nejde dýchat. Také jsme prošli všechny patra a dozvěděli se něco víc o technice, jak se postupně vyvíjela. Samo sebou, že jsme se zájmem poslouchali, protože už nás napadalo, že večer nějaké to opakování bude. Potom, co jsme hezky poobědvali na Letné, jsme navštívili Belvédér – Letohrádek královny Anny a prošli královskou zahradu. Při vstupu nás prověřovali policisti, jako kdybychom byli na letišti. Odtud jsme šli k Pražskému hradu, kde se zrovna natáčely zprávy,

takže jsme chodili okolo kamer, dokud jsme nezjistili, že zatím probíhá jen příprava. Takže jsme v televizi nebyli. Pak jsme šli na Petřín, kde jsme si mysleli, že vyjít na věž bude v pohodě, a bylo – s výjimkou mne.

Dolů jsme sjeli MHD (lanovkou). A potom jsme podle mých vzpomínek už mířili na večeri, samozřejmě se zastávkou ve večerce. Večer kromě nepodstatného testu, měla většina pokojů údajnou párty. Další den jsme se ještě s žáky místní školy vydaly na letiště, na exkurzi. Vyzkoušeli jsme si podívat se zblízka na letiště a dozvěděli se něco víc o letadlech a letištním provozu.

Když jsme po obědě mířili na Černý most, tak jsme se stavili v KFC. V KFC prodávají takzvaný bezedný kelímek, do kterého si můžete dát kolik chcete limonády a do nekonečna si ji přidávat. My jsme si to přelévali do lahví.

Myslím, že bylo jasné, že to někomu v batohu vybuchne. No a ten někdo jsem byla právě já.

Každopádně jsme si celý výlet svým způsobem užili. Pátáci se už na příští rok těšit bohužel nemůžou.

Lída Gerstnerová, účastnice výletu

Čarodějnice na Žalým

Letošní rej čarodějů a čarodějnic v naší škole a školce měl svoji premiéru přímo pod rozhlednou na Žalým. Děti se v maskách vydaly na čarodějnou cestu, na konci které je čekalo tradiční opékání buřtů. Počasí nám přálo a tak jsme si mohli kromě buřtů a dalších dobrot užít i opravdový čarodějnický rej.

Touto cestou bychom chtěli moc a moc poděkovat manželům Rejskovým, kteří nám připravili veškerý servis pro zdárný průběh celé akce.

Děti byly nadšené, akce se jim velmi líbila. Ještě jednou děkujeme všem na rozhledně Žalý.

Žáci a učitelky ZŠ a MŠ Benecko

S MRKLOVSKÝMI SOKOLY DO ČESKÉHO RÁJE

Poslední dubnovou sobotu uspořádali Sokolové z Mrklova turistický výlet do Českého ráje. Vypravili autobus, pozvali Mrklováky a své příznivce na vešlap na Trosky a do jejich okolí.

Z Borku pod Troskami se vydala celá početná skupina směr rybník Vidlák. Odtud si pak každý podle svých možností zvolil trasu. Někteří dobývali hrad, odkud se v nádherném slunečném dni

dal zhlédnout nejen Český ráj, ale i další krásná místa naší země. Ostatní se prošli Krčkovickým kaňonem a malebným údolím rybníku Věžák.

Odpoledne jsme se pak sešli zpět u autobusu u Vidláku. Každý se vrátil se zážitky z příjemně prožitého dne, hladovým žaludkem a jazykem na vestě. Naštěstí měl výlet ještě zakončení na Dupárně v Horních Štěpanicích, kde hasiči přichystali pro výletníky jedinečné uzenky z udírny a chladivý mok.

O činnosti Sokola v Mrklově se už psalo. Tato zdařilá akce se jistě opět přičte k dobru všem jeho členům, kteří se zasloužili o organizování akcí pro naši malou vesničku. Děkujeme a přejeme vám, sokolové, hodně zdaru a elánu při pořádání dalších milých setkání nás – vašich příznivců.

M. Šírová

Výročí

Defenestrace roku 1618

Radek Hobza

– I. –

Bratr a nástupce císaře Rudolfa II., český král Matyáš slíbil sice při své volbě r. 1611 zachovávat zemské zákony (t. j. Rudolfův Majestát a Porovnání českých stavů o náboženské svobodě), ale nemyslel to vážně. Svůj dvůr odstěhoval z Prahy do Vídně a v Čechách ustanovil místodržícími většinou horlivé římskokatolické šlechtice. Ti v různých funkcích kryli činy, kterých se někteří majitelé panství vůči nekatolíkům dopouštěli. Jestliže podle Rudolfova Majestátu vlastník panství neměl právo určovat svým poddaným jejich víru, cítil ale právo nedovolit jim postavit na svém pozemku „jejich“ kostel. Tak pražský arcibiskup Lohelius dal zavřít a r. 1617 zbourat protestantský kostel v Hrobě u Teplic v Čechách, opat kláštera v Broumově dal zavřít evangelický kostel, stavěný na klášterním majetku, a protestující měšťané byli uvězněni.

Defenzoři, volení obhájci náboženských zájmů českých nekatolických stavů, obránci evangelické víry si na tyto činy písemně císaři Matyáši stěžovali, ale do jara 1618 nedostali odpověď. Proto 5. března svolali na 21. května do Prahy – Karolina sjezd evangelických stavů. Teprve potom (28. dubna) místodržící pozvali několik v Praze jsoucích defenzorů a dali jim přečíst císařskou odpověď (ze 7. dubna), kterou se chystaný sjezd zakazuje. Přítomní defenzoři okamžitě omluvným dopisem císaři vysvětlovali, že už sjezd odvolat nestačí, a ujistili ho svou oddaností. Zákaz sjezdu přišel z Vídně i všem pražským městům, a defenzor pan Jindřich z Thurnu byl pozván před císaře do Vídně. Byl už předtím zbaven funkce karlštejského purkrabího (což mu činilo škodu několik tisíc zlatých odměny ročně). Oznámil to defenzorům a ti mu slíbili přímluvu, kdyby se neměl vracet.

– II. –

V neděli 21. května 1618 sjížděli se do Prahy desítky pánů a zástupců měst. V ulicích bylo plno ozbrojených lidí, mezi nimiž se roznesla zpráva, že na Hradě v branách byly zesíleny ozbrojené stráže. Z Hradu se v pondělí

22. 5. vrátila delegace defenzorů s ujištěním, že místodržící na vojenský zásah nemyslí. Další jednání bylo stanoveno na zítřek. Královský sekretář Michna ujel referovat do Vídně. Večer došlo v paláci Smiřických na Malé

Straně k tajné schůzce defenzorů o dalším postupu jednání (pan Šlik ani historik Pavel Skála o ní nevěděli).

V úterý 23. května ráno v 8. hodin se sešli defenzoři na Hradě v Zelené světnici (u vchodu do Starého královského paláce). Další delegáti byli v paláci = Vladislavském sále. Defenzor pan Šlik pohovořil s dvěma zástupci ze Slaného a ujistil měšťany panskou ochranou. Pánům byl přečten dopis císaři, v němž ho ujišťují svojí oddaností a stěžují si vysloveně na místodržící, kteří zákony porušují.

Z deseti místodržících sjeli se do České kanceláře na Hradě jen čtyři a s nimi písař Fabricius. Tam k nim vpadla skupina defenzorů a dalších šlechticů a přečetli jim svou stížnost. Místodržící žádali o její písemný text a pauzu na promyšlenou, což pan z Thurnu a další odmítli. V dalších slovních půtkách zejména proti místodržícímu panu Slavatovi se přidali defenzor pan Šlik a pan z Roupova. Byla přečtena Amnestie císaře

Rudolfa II. z roku 1609 a text Porovnání. Pak dva místodržící purkrabí pan Adam ze Šternberka a převor pan z Lobkovic byli z místnosti propuštěni.

Poté defenzor pan z Thurnu obvinil zbylé dva místodržící pány Slavatu a Martinice jako rušitele obecného pokoje. Z davu se ozvaly hlasy, žádající jejich uvěznění v Černé věži, a jiné volající po defenestraci. Na to pan z Thurnu popadl pana Slavatu a pan Vchynský pana Martinice a táhli je k oknu. Pan Martinic volal po zpovědníkovi, ale byl vyhozen jako první, po něm pan Slavata. Jako třetí následoval písař Fabricius. Spadli z výše asi 17 m do hradního příkopu na hromadu listí a odpadků, ale nezabili se, ač z okna Vladislavského sálu bylo po nich i vystřeleno. Martinic a písař odešli sami, zraněný pan Slavata byl lidmi odnesen. Uchýlili se do pernštejnského paláce, kde jim paní Polyxena z Lobkovic poskytl azyl a odmítla je vydat.

Defenzoři z Hradu sjeli na Staroměstské náměstí a v ulicích shromážděné davy uklidňovali. Potom se vrátili na Hrad a jeho správu vrátili dosavadnímu hejtmanu panu Diviši Černínovi. Teprve 25. května ve čtvrtek volba třiceti direktorů a velitelů panského vojska byla politickým činem proti císaři, který pak vedl k otevřeným tažením proti jeho armádě, k volbě jiného českého krále a nakonec k třicetileté válce.

Podle „Historie české“ Pavla Skály ze Zhoře s poznámkami Jos. Janáčka vydala Svoboda Praha 1984

Krkonoše

v pražském vlasteneckém časopise z r. 1811

Josef Svátek

Príspevek k poznání Krkonoš a jejich obyvatel

Vlastenecký časopis *Der Volksfreund* začal být v Praze vydáván od roku 1810. Přinášel články a zprávy politického, historického, statistického, národohospodářského i zábavného obsahu. V 1. čísle 2. ročníku vydaném 1. ledna 1811, byl uveřejněn článek pod názvem „České Krkonoše“. Tato studie od neznámého autora je zajímavým příspěvkem k poznání Krkonoš na samém počátku 19. století. Podávám zde překlad tohoto článku:

„Není jistě nikomu ke cti, může-li se o něm říci, že je cizincem ve své vlasti. Čechy mají velmi mnoho přírodních a uměleckých památek. Tím, že je známe, můžeme se nejen poučit, nýbrž i pobavit. Proto chceme některým z těchto památek věnovat trochu pozornosti a seznámit svoje čtenáře s dalšími národními pamětihodnostmi a upozornit je na některé české přírodní a umělecké výtvořy.

Mezi pohořími, která obklopují české království jako přirozená pohraniční pevnost a chrání je proti nepřátelským vpádům a jež ve svém nitru obsahují množství důležitých pokladů, se vyznačuje obzvláště onen velký horský masiv, jenž se nazývá Krkonoše pro svůj velký rozsah a jenž se zdvíhá majestátně na severovýchodě mezi Čechami a Slezskem.

Protože toto pohoří dosahuje značných výšek, cestujícimu se naskýtá nádherný pohled, když pozoruje s vrcholku, na kterém stojí, mračna dole se vznášející, zatím co cesta před ním je osvětlena slunečními paprsky. Pohoří se jeví jako výšina, která se skládá jednak z holých skalních útvarů, jednak je porostlá keři a zvláštními hustými křovinami, čímž stoupání je poněkud ztíženo. Mnohé části Krkonoš jsou zvány jámami, a to jsou nejvíce údolí. Nejvyšší vrchol Krkonoš se nazývá Sněžka, protože bývá pokryt sněhem. Výstup na tuto horu, neděje-li se po cestě zřízené k tomu účelu, je obzvláště obtížný a též velmi nebezpečný, poněvadž je nutno na mnohých místech šplhat a je nebezpečí uklouznutí a pádu. Nejméně pohodlná chůze je po tak zvané obchodní stezce, která vede do Slezska a nazývá se obchodní proto, že po ní byl provozován obchod z Čech do slezského

vévodství. Tato cesta je téměř zcela neschůdná a cestující musí často přeskakovat horské rozsedliny.

Krkonoše jsou neobyčejně úrodné na mnohé léčivé byliny, z kterých se připravuje dobrý čaj. Tyto byliny nahrazují zcela léky cizího původu. Krkonoše jsou slavné i pro obsah kovů a drahých kamenů. V minulých stoletích vnikali do hor benátské brusiči kamenů a sbírali zde cenné topasy, křišťály, jaspisy, acháty a jiné druhy polodrahokamů, které pak prodávali s velkým ziskem. Jejich činnost byla posléze odkryta a hledači kamenů byli ze země vykázáni. Za jejich působení vznikla také pohádka o pověstném duchu Krkonoši, jež je vypravována obyvateli Krkonoš takto:

Kdysi žil v této krajině muž, zvaný Rybrcoule, který svými vtipy a veselými šprýmy, jež provozoval sousedům, byl velmi slavný. Byl výběřčím mýta na obchodní stezce. Ti, kteří obchodovali se Slezskem, se snažili dopravovat své zboží tajnými cestami, aby se vyhnuli placení mýta. Rybrcoule jim v tom různými úskoky zabraňoval. Přestrojoval se za sedláka nebo za myslivce, přepadal kupce na jejich tajných stezkách a lekal je, když se znenadání objevil. Když zemřel, vznikla pověst, že jeho neklidný duch bloudí po horách a přepadá pocesně tak, jak to činil za svého života.

Benátské brusiči, kteří se tajně stěhovali do Čech, aby vyváželi z Krkonoš drahé kameny, udržovali a rozšiřovali tuto pohádku, aby tak přispěli svému řemeslu. Zahalovali se jako strašidla, putovali jako příšerné postavy do hor a docílili konečně toho, že do končin, kde oni byli, se nikdo neodvážil ze strachu před strašidly. Tak mohli sbírat drahé kameny zcela nerušeně, protože se nikdo neodvážil vystoupit do hor a nechtěl se vystavit nebezpečí, aby se někde setkal s duchem.

To trvalo až do 17. století, kdy pověstný loupežník Petrovský se potuloval se svou tlupou na Moravě a ve Slezsku a konečně si zvolil v Krkonoších místo svého útočiště. Vypudil odtud benátské sběratele kamenů a sám pak představoval horského ducha Rybrcoula, protože byl téhož názoru jako Benátčané, že se tu udrží, budou-li se lidé bát strašidel. Petrovský a jeho loupeživá tlupa byli pak schytáni a tak zmizelo i zjevování se Rybrcoula v Krkonoších, které po dlouhou dobu budilo velké vzrušení a bylo vysvětlováno rozličným způsobem.

příště dokončení

Článek z Horských pramenů r. 1945, ročník II, č. 2, str. 42

 alíř F. Kaván

O napínavém pátrání po Kavánově stanovišti při malování obrazu „Předjaří na Jilemnicku“

*dr. M. Gerstner
pokračování*

Podarilo se mi s Jiřím Dvořákem setkat 9. září 2016 k večeru při otevření stezky „Po zarostlých místech Kavánových obrazů“ ve Víchovské Lhotě, Křižlicích a Roudnici. Vznikla tady na okruhu cca tři kilometrů procházka po malířových postech známých obrazů, místy většinou zarostlých a velkovýrobou i pozměněných. Sešlo se zde snad na dvě stě lidí, kteří vyslechli výklad o zrodu dobré věci, obdrželi průvodcovskou brožurku a zástup vyrazil na první procházku po lukách. Nečekaný smutek mne však přepadl při spatření stavebního místa rodné chalupy pohlcené přírodou od požáru v roce 1957. Jak málo stačí k zapomenutí na člověka a jeho osud, pokud není podepřený velikým a krásným dílem. Stezku iniciovali vytvořit a vybuodovali manželé chalupáři Alena a Milan Knotkovi za podpoření místních lidí a obecních úřadů i finančně a až stezka začne být návštěvníky proslapaná, bude to velké lákadlo pro milovníky umění a zviditelnění i to-

hoto trochu zapomenutého místa Krkonoš. Díky všem!

Vyhledal jsem Jiřího Dvořáka a začal mu vypravovat o mém bádání, ale on se jen usmál a seznámil mne s paní Knotkovou, která o místě onoho obrazu ví něco jiného. Po představení se mi sdělila, že existuje ještě jiný a stejný obraz, na kterém je Kavánem napsáno, kde maloval. A je to v Jilmu.

Zůstal jsem jako opařený, můj potvrzující názor na Studenec je tedy vniveč. Ještě mi prozradila, že o tom najdu více ve sbírce dopisů Františka Kavána spisovateli K. V. Raisovi. Protestovat jsem nemohl, proč taky. O něčem takovém jsem neměl ani potuchy, ale bylo mi jasné, že musím hledat dál a jiným směrem. A už jsem v duchu pátral po krajině kolem Jilemnice, kdysi v osmdesátých letech jsem se tu na pastvinách pohyboval, když jsem byl zootechnikem v JZD Horní Branná.

První úkol byl sehnat útlou knižku o padesáti dvou stránkách,

 alíř F. Kaván

Fr. Kaván: Jilem zŠ. břevna 1895.

Obrazek vřevovaný K. V. Raikov.

19. Podřehomská šála, 1895

kterou uspořádala dcera K. V. Raise Marie Míšková-Raisová z otcovy pozůstalosti po Kavánově smrti někdy v období druhé světové války. Rok vydání není uveden, ale nejspíše vyšla za protektorátu nebo záhy po válce. Práce byla vytištěna ve dvou tisících dvě stě kusech, ale sehnat ji? Kdepak, ale nakonec mi ji půjčili v hořickém muzeu a pak mi ji také sehnal v pražském antikvariátu syn Martin.

První překvapení mě čekalo hned po otevření knížky. Vedle titulní strany je barevná reprodukce obrazu Předjaří na Jilemnicku, ale dole uprostřed s popisem „Jilem 28. března 1893“. A bez podpisu! Jinak vše téměř stejné s originálem v jilemnickém muzeu. Dal jsem se do čtení. Bohužel většina dopisů je bez dat a místa vzniku, takže je paní autorka Míšková seřadila podle svého nejlepšího mínění. Přesto se z nich dá leccos vyčíst a vydedukovat. První obrázek „Na ztracené vartě“ zaslal Kaván Raisovi už v roce 1892. Ten mu za něj nesmírně poděkoval, protože to byl Raisových první originál a Kaván skromně odpověděl, že si to nezaslouží, za takový škráb. Pak další dopis, asi z roku 1896 a posílá zase jiný obrázek se slovy: „Račte přijmout taky kousek zejmy ledabylo škráb, zle zduchovaný, jak jsem se vyhrabal se škatulkou, když nebylo tak zima; což, v hlavě se mi rojí všelijakých pohledů, ale já teď už nic nedovedu z paměti...“ Velmi pravděpodobně se jedná o onen obrázek „Jilem

28. března 1893“. Obrázek o velikosti 18 × 26 malovaný na kartonu je možné považovat za skicu, už podle rychle zachycené skupinky stromů vlevo, malíř již spěchal domů, asi mu byla už zima. Ale než jej poslal Raisovi, provedl si doma ještě jeho zvětšenou repliku, u autora tedy druhý originál. Po odeslání prvního obrázku však měl Kaván určité výčitky a v dalším dopise mimo jiné píše: „Měl jsem však už dříve prosit za odpuštění, že maloval jsem tentýž motiv, kterým jsem Vás, slovný pane, obtížil, jenže za léta. To povinen jsem pro případ, že by to někde u veřejnosti se objevilo, ku veliké ostudě moji; chtěl jsem – že se mně ten motiv líbí, – nějak líp jej vyvést přece, a zvedl se mně ještě hůř než první, obzvlášť pro nekalé počasí. Prosil bych však ještě o něco, – abyste mně ráčil změřiti tu věcičku, jak to bylo přilepeno.“

Čili existuje druhý obrázek stejného motivu, ale s podpisem vlevo dole Franta Kaván a názvem „Podkrkonošské tání 1896“ o rozměrech 38 x 56 cm, tedy dvakrát větší než skica, také na kartonu. V soupisu Kavánových děl je uváděn jako nezvěstný, ale existuje černobílá reprodukce v knize Karla Vancla „František Kaván“, vydané v roce 1962. Vlastník originálu není uveden, tak bůhví jak se reprodukce v knize vzala. A aby nebyl všem záhadám konec, Krkonošské muzeum v Jilemnici získalo nedávno třetí obraz nazvaný „Předjaří na Jilem-

nicku“, olej na plátně 46 × 66 cm, opatřený vpravo jen podpisem „Franta Kaván 96“. Název díla tedy nějaký galerista vymyslel, na obraze uveden není. Při porovnávání druhého a třetího obrázku lze na větším pozorovat pečlivější vyvedení stromů a jsou zde patrné drobnější

odchylky z umělcovy ruky samotné, vždyť je to také jeho práce a už vlastně třetí replika, nebo vlastně konečné dílo, vždyť je už na plátně, takže originál.

*Fota Z. Strnádková
dokončení*

OHLÉDNUTÍ ZA MAJETKOVÝM NAROVNÁNÍM MEZI STÁTEM A CÍRKVEMI

Pavel Stolař, člen expertní komise

Stát postupně přestává přispívat na platy duchovních a církve přecházejí k samofinancování

Jednání o majetkovém vyrovnání mezi Českou republikou a církvemi a náboženskými společnostmi představovalo jeden z nejsložitějších problémů, který byl v minulém čtvrtstoletí projednáván. Jako člen expertní komise jsem byl u jednání přítomen od roku 2003 až do jejich konce, výsledkem je přijetí zákona 428/2012 Sb. „O majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi“. Připravovali jsme podklady pro tzv. církevní komisi, složenou z představitelů státu, České biskupské konference a Ekumenické rady církví. Vyrovnání představovalo složitý komplex otázek, který zahrnoval navrácení zcizeného církevního majetku na jedné straně a zrušení zákona 218/1949 Sb. o hospodářském zabezpečení církví státem na straně druhé. Právě zmíněné spojení dvou okruhů otázek do jednoho komplexu majetkové vyrovnání vůbec umožnilo. Stát postupně přestane poskytovat zdroje na platy duchovních a církve; za využití restituovaného majetku a náhrad přecházejí církve k samofinancování.

SPOLEČNÝ POSTUP VŠECH CÍRKVÍ

Zdalo se, že jednání bude neobyčejně složité. Na jedné straně stál stát a řada organizací, správních celků i osob, které měly zcizený církevní majetek se značným užitekem ve vlastnictví a jejichž ochota k navrácení nebyla

veliká. Na druhé straně 17 církví a náboženských společností, s rozdílnou tradicí, velikostí, s charitativní a diakonickou činností a také s velmi rozdílným majetkem, který byl v době nesvobody zcizen. Římskokatolická církev vlastnila před rokem 1948 více než 95 % církevního majetku, ostatní církve a náboženské společnosti méně než 5 %. Komplikací byl i polistopadový vývoj počtu duchovních jednotlivých církví. Tradiční církve s vysokými požadavky na duchovní (např. celibát nebo vysoké teologické vzdělání) měly výrazně menší podíl na celkové státní dotaci ve srovnání s jinými církvemi, které mohly díky svým interním pravidlům počty duchovních snáze zvyšovat. Rozdíly v počtu členů církve na jednoho duchovního byly obrovské.

Důležitá byla proto volba cesty, jak dojít k přijatelnému výsledku pro všechny. Přínosným a dosud nedoceneným prvkem jednání byl jednotný a společný postup všech církví po celou dobu vyjednávání. Na zestátněný majetek všech církví se pohlíželo jako na celek, čímž se pro stát vše výrazně zjednodušilo. I podmínky pro zrušení zákona o hospodářském zabezpečení církví byly dojednávány jednotně. Bez zjednodušení a kompromisu by majetkové vyrovnání nebylo možné uskutečnit.

POSTUPNĚ, NIKOLI NAJEDNOU

Důležitou myšlenkou bylo, aby každé církvi byly v rámci majetkového vyrovnání poskytnuty alespoň nějaké finanční prostředky, které by jí po ukončení státní dotace usnadnily přechod k úplnému samofinancování. Tato idea by však nebyla realizovatelná, pokud by restituce probíhala pouze podle původního majetku církve. Některé církve měly totiž v době zestátnění majetek minimální, případně ještě v dnešní právní formě neexistovaly. Přesto se však na majetkovém vyrovnání díky vstřícnému přístupu římskokatolické církve částečně podílely. Tato skutečnost představovala silnou stránku majetkového vyrovnání, umožnila však „odmítačům“ restitucí kritizovat skutečnost, že se na majetkovém vyrovnání podílely i církve, které původně majetek neměly. Ukončení státního spolufinancování se však bude týkat i těchto církví.

Odpoutání financování církví od státního rozpočtu probíhá podle zákona 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Státní spolufinancování církví od roku 2013 pokračuje ještě 17 let, každý rok ale státní příspěvek klesá o 5%. Stát tak v zákoně respektoval názor církví, že přechod na samofinancování by měl probíhat postupně, nikoliv najednou.

Církvím je fyzicky navrácen pouze majetek ve vlastnictví státu. Za nevýdáváný majetek ve vlastnictví soukromých osob, obcí a krajů je poskytována finanční náhrada „na splátky“ po dobu třiceti let. Problém při

rozdělení náhrady představovala skutečnost, že římskokatolická církev s podílem na zestátněném majetku větším než 95% pobírala v době počátku restitucí méně než 60% státní dotace. Řešení této disproporce bylo možné pouze na základě dohody. Římskokatolická církev a nekatolické církve a náboženské společnosti se dohodly na dělení náhrad za nevydávány majetek v poměru 80 ku 20.

KRITIKA VÝŠE NÁHRAD JE NEOPODSTATNĚNÁ

Řešit bylo potřeba také dělení náhrad mezi 16 nekatolických církví a náboženských společností s naprosto rozdílnými výchozími podmínkami. Rozdělení bylo provedeno poměrným způsobem podle počtu kazatelů a členů, počtu sakrálních budov a diakonických středisek. Dělení tak sice dostalo racionální pravidla, nicméně nutný byl i značný kompromis a dohoda mezi jednotlivými církvemi; zcela matematicky přesné řešení však neexistovalo.

Diskusi vzbuzovala i výše finanční náhrady přiznané církvím a náboženským společnostem za nevydaný majetek. Kritikům se zdá náhrada přepočtená na jednotku plochy pozemků příliš vysoká. Je nutné si však uvědomit, že nejcennější pozemky v intravilánu obcí a hodnotné budovy ve vlastnictví obcí a krajů vydány nebyly. Naopak se církvím vracely lesy a pole vlastněné státem s nižší hodnotou. Současná kritika výše náhrad je proto neopodstatněná, jak prokázaly i expertizy nezávislých auditorů.

DOHODA A SMLOUVY JSOU NEZVRATNÉ

Obtíže při jednání způsobovaly i naprosto rozdílné názory různých stran politické reprezentace i měnících se vlád. Jednali jsme s racionálními politiky, s nimiž bylo možné i při rozdílných názorech jednotlivé parametry vyrovnání probírat. Část politiků však bohužel využívala ze souvislosti vytržené jednotlivé parametry vyrovnání pro populistické výpady proti majetkovému vyrovnání i proti církvím obecně. Znepokojující jsou i pokusy některých stran přijatý zákon i smlouvy uzavřené mezi státem a jednotlivými církvemi změnit. Některé politické strany slibovaly v rámci předvolební propagandy takové změny v majetkovém vyrovnání, které by v právním státě neměly být možné.

Pro církve představuje výsledek majetkového vyrovnání možnost postavit se zcela na vlastní nohy. Dohodou se dosáhlo řešení přijatelného pro všechny účastníky. Je nyní na církvích, jak vrácené hodnoty využijí.

Z evangelického měsíčníku ČESKÝ BRATR č. 5/2017, str. 16

Historie poutí, smysl, účel a vyhlídky

*dr. M. Gerstner
pokračování*

Pouť z Vysokého do Vamberčic v Pruském Slezsku roku 1861 popsal vysocký truhlář František Rón (1848 až 1931). Začal psát až po své osmdesátce na přání syna, spisovatele Zdeňka Róna. Jeho bohaté zápisy jsou jen vzpomínky z mládí. Sám o sobě říká: „...stařecká paměť obyčejně mnohem lépe sobě připomíná věci dávno prožité nežli ty, které se staly přede nedávnem...“. Vyšlo v knize F. Jílka „Jak žili naši otcové“, (1946).

„Pouť do Vamberčic se mi uskutečnila o svatodušních svátcích roku 1861. (19. 5.) Tam chodili každoročně v ten čas vysoctí poutníci vedení celfotrem předříkávačem Jos. Neťukou-Fouskem. Ušetřil jsem sobě po krejcarech 2 zl. na pouť na Tábor u Jičína. Matka a strýc Karel zas byli připraveni na pouť do Vamberčic, ona měla ušetřeno 6 zl. Mínila, že by snad pro nás oba její peníze stačily, jestli bych tak dlouhou cestu, sedm mil denně mohl vykonat, (53 km) a pokud by to starý Fousek dovolil. Měl jsem se ho zeptat. S radostí jsem běžel k večeru k němu, při tom jsem kobrtнул, srazil sobě čepečku palce u nohy. Fousek si toho za šera nepovšiml a na mou žádost odpověděl: „Jestli dojdeš, kluku, tak tě máma může s sebou vzít.“ Doma jsem se s úrazem nepochlubil, a časně ráno jsem obul boty, ustrojil se a šel do kostela na naši poutnickou mši, po které jsme hned vyšli. Bylo nás dost četné procesí, mužských a ženských hodně a jak nebylo jinak myslitelné, nesla každá poutnice uzel s potravinami: chléb, vdolky, toleranc (máslo s tvarohem) a hustou slívovici, jakýsi druh švestkových povidel.

Při pěkném počasí a obdivu neznámých mi cesta dost ubíhala. Když jsme však k polednímu docházeli k Vrchlabí, začal zraněný palec bolet a já pokulhával. Sotva jsem do Vrchlabí došel. Musel jsem s pravdou ven, boty vyzout. Když viděli můj podebraný palec, bylo zle. Hubovala matka, strýc, Fousek, poutníci, že mě nikdo neponese, abych se vrátil domů. Ale já, že netrefím. Matce ani strýci se vracet nechťelo a jít bosu není možné. Ale poutnice Šilhánová vybalila z uzlíku kujouny, bavlněné punčochy podšité spodem koží, jakýsi druh opáneků. Ty mi nazula na nohy a já mohl putovat dál, ovšem s bolestí, kterou jsem se nechlubil. V Hostinném jsem se obdivoval kamenným obrům nad vchodem do radnice. Téměř po celý čas cestování se zpívaly mariánské písně, modlil se růženec a zase jiné k tomu

přiléhající písňe. Nepříliš nábožní kuřáci šli odděleně vzadu a kouřili i při modlitbě. Když jsme docházeli ke Svatoňovicím, zasáhla nás vánice krupnatého sněhu s deštěm a byli jsme rádi, že jsme se tam usadili ve velké dřevěné hospodě. Přílišné horko šenkovny na mne však zapůsobilo tak, že jsem za stolem omdlel. To byla zas opětovná příčina k výtce, proč prý mě matka s sebou brala. Vzpamatoval jsem se však brzy, talíř teplé hovězí polévky to spravil, takže asi po hodině jsem mohl jít s jinými poutníky ke zpovědi, abychom druhý den šli k přijímání ve Vamberčích.

Druhý den k Stárkovu vedly dvě cesty: pěšina přímo do srázného kopce a jízdní cesta asi s půlhodinovou zacházkou. Poutníci obyčejně chodili pěšinou a každý dole sebral a starkovským kopcem vynesl kámen; tím prý vysvobodil jednu duši z očiště. Při odpočinku pod kopcem dal kdosi nepozorovaně, Hájněti, statné ženě, několik kamenů do koše, který nesla na zádech. Věděla-li o tom, či nevěděla, nic neřekla, jen pramenky potu ji po tváři tekly, když tu tíži do kopce nesla. Nahoře, když se jí vysmívali při vydávání kamenů, bez hněvu řekla: „A co! Vysvobodila jsem hned několik dušiček najednou.“ Do Vamberč jsme dorazili k večeru téhož dne, zastavivše se u kříže, odkud bylo po prve Vamberice, nevelkou obec, vidět. Tam byla povinnost poutníků lehnout na zem obličejem dolů a tiše se třikrát pomodlit Otčenáš a Zdravas. Po příchodu do Vamberč byl jsem ve svých představách zklamán. Kdysi jsem četl poutnickou knížku o vzniku Vamberč a dostavění chrámu anděly přes noc, že to jest ohromný chrám s klenbou nebeskou a spatřil jsem obyčejný chrám s ochozem, do kterého vedly dvoje schody. Prostřední byly široké, tak zvané svaté. Po nich se muselo lézt do kostela po kolenou a na každém schodu tiše se pomodliti Otčenáš a schod políbit. Druhými postranními schody se šlo do kostela již pěšky.

Přenocovali jsme v soukromém domě u klempíře. Ráno po snídani poslal mě Fousek pro šňupavý tabák, prý hned blízko na rohu, ale neřekl, že v poutnické boudě, jichž tam stálo několik řad. Šel jsem a koukal po domech, kde bylo napsáno Tabaktrafik. Nenalezl jsem, nevěděl jsem, že v Prusku mohla tabák prodávat každá hokyně. Ale zhlédl jsem jedno z poutnických míst, kde prý Kristus chodil. Tak zapomenuv na tabák, šel jsem od zastavení k zastavení, až jsem náhodou přišel k domu, kde jsme noclehovali. Tam mi řekli, že mě naši poutníci nemohli nalézt a že šli do chrámu, tam abych je hledal zase já. Brzy se mi to zdařilo, právě přistupovali k přijímání, kamž jsem i já přiklekl. To mě vysvobodilo od domluvy matky i Fouska a kdekoho. Po svatém přijímání každý z poutníků koupiv sobě v poutním krámku několik voskových napodobenin částí těla, která si přál uzdravit. 1 kousek stál 2 krejcarey. Pak voskový předmět vložil do bedničkového podstavce zázračné mariánské sošky, vystavené ve středu chrámu a oblečené v roucho z bílé látky, dosti zašpiněné od otírání pout-

níků, aby se tím zahnalý bolesti oční. V chrámovém ochozu v jedné kapli, ohrazené nevysokým laťkovým plotem, byl dřevěný kříž. O něm poutníci tvrdili, že se třískou z něho uříznutou, když se štourá v zubech, jejich bolest zahání. I vybídli mě, abych plot přešel a třísky jim nařezal. Poslechl jsem. Kudla se mi však svezla a pořezal jsem se na prstě u ruky. Tak jsem byl potrestán za jistě zakázané řezání hojivých třísek.

Po vykonaných pobožnostech, po obědě a modlitbách na rozloučenou nastoupili jsme zpáteční cestu, na mou prosbu přes Broumov a Hvězdu. V Broumově, když jsme vykonali pobožnost v klášteře, každý z poutníků nakoupil nutných dávků k podělování známých doma, a to hlavně svatojánský chléb, modlitbičky a obrázky. Voňavý šňupavý tabák byl nakoupen ve Vamberčích. Matka koupila též nový deštník za 1zl. 60 kr. Po návštěvě Hvězdy, kam jsme vystoupali po krkolomných schodech mezi skalami, jsme odešli do vesnice, kde jsme noclehovali na hromadě, ženy i muži na půdě, kde bylo rozprostřeno několik šitů slámy. Na tuto slámu v jedné řadě položili se poutníci tak, že nohy jednoho poutníka nebo poutnice byly u hlavy druhého. Tak celá řada vedle sebe ležela. Mně bylo divné, proč jsme neleželi hlavami k sobě. Ještě divnější mi byl pozdější tu a tam chichtot, který asi modlitbou nebyl. Když jsem sebou dlouho vedle matky vrtěl, plísnila mě: „Čerti tebou šijou, že nespíš!“ Vymluvil jsem se na slámu, která zle škrábala.

Za krásného parného dne jsme na zpáteční cestě přišli zase do Svatoňovic. Tam je kaple a v ní ze sedmi pramenů teče velmi studená voda do bazénku před kaplí, prý zazačně hojící bolesti nohou. Mně naopak však bolest přivodila, když mě matka donutila, abych proti své vůli ponořil rozpačené nohy do ledové vody. Toho následek byl, že jsem se pak nemohl na nohy ani dobře zprvu postavit a i pak se mi těžko šlo. Když veden matkou jsem si naříkal, že mi cesta špatně ubíhá, vzala mě pod druhou paži Šilhanová, v jejichž kujounech jsem chodil. Tak jsem opouštěl Svatoňovice i jejich zázračnou vodu.

Před Jilemnicí se složili poutníci peněžními dary na zakoupení voskových svíc na oltář vysocké Panny Marie. Na celfotra a na mše dobrovolnou sbírku mezi poutníky vykonal Fousek již ve Vamberčích. Mnoho-li matka na sbírky ty dala, nevím, mnoho toho asi nebylo.

Vysočtí příbuzní a známí přišli nám naproti ke kříži mezi lipami na lánské cestě za Roprachticemi. Tam jsme se šťastně všichni zdraví vrátili. Kněz s ministranty a korouhvemi přišel nám naproti. V kostele se vykonaly děkonné modlitby u oltáře, na kterém hořely svíce poutníky darované. Nesly je svobodné dívky, jdoucí párem před průvodem, a protože nebylo dost svobodných děvčat, nesl jsem svíce i já, v kujounech. Tak končila má první a zároveň poslední pouť do Vamberčic. Pout, která mi bezpochyby byla asi málo, pro mé mučednické zážitky, prospěšná. Myslím, že i pro mnohé jiné byla spíše výletem.“

Z knihy Fr. Jílka-Oberpfalcera „Jak žili naši otcové“ vydané nákladem J. Krbala v roce 1946 ve Vrchlabí. Vzpomínka ze str. 97-103, mírně zkráceno.

Tohle vyprávění ze vzpomínek osmdesátiletého truhláře Fr. Róna na čtyřdenní pouť třináctiletého chlapce s poraněným palcem z Vysokého do Vamberic a zpět je tak trochu zmatečné, ne-li fantastické výkonem poutníků. Počítejme z Vysokého zacházka do Vrchlabí nejméně 18 km, odtud do Hostinného nejméně 14 km, do Svatoňovic přes Čermnou, Vlčice a Trutnov 28 km, dohromady 60 km. Vlakem jet nemohli, protože železnice ještě nebyla položena. Přesto to je výkon úctyhodný, skoro ještě přes jednu míli nežli matkou slibovaných 7 mil, pokud platí údaj, že česká míle je 7,6 km. Ve Svatoňovicích přespali a druhý den museli jít přes Starkov do Police a odtud přes minule zmiňované pozemky s nákladnými svatými skulpturami a pak Stěnami sestup do Radkova a do Vamberic, minimálně 40 km. To se dá uznat za možné. Zde se účastnili mší a prohlídky posvátných míst, přespali a třetí den zase vykonali pobožnosti a svaté přijímání a návrat byl odpoledne zacházkou přes Broumov a přes Stěny na Hvězdu na nocleh do stodoly v nejmenované vsi, odhadem celkem 25 km. Nejproblematičtější je čtvrtý den, to šli přes Svatoňovice, Trutnov, Vlčice do Hostinného, do Jilemnice a do Vysokého, celkem 75 km, nebo šli od Police přímo přes Svatoňovice, Suchovršice, Chotěvice na Nové Zámky, příčnickou cestou do Dolní Branné, na Jilemnic a do Vysokého. To je cesta asi o 5 km kratší, 70 km, ale většinou se poutníci vraceli jinou cestou. Jistě mohl vedoucí předřikavač znát zkratky, cest a mezí bylo tenkrát bezpočet, takže jistě deset kilometrů by se dalo odečíst. Další problém je v tom, že se poutníci cestou zastavovali u každých božích muk nejméně s jednou modlitbou, cestou zpívali nábožné písně, občas odpočívali a najedli se, takže za hodinu mohli sotva ujít čtyři kilometry, čili 60 km by šli minimálně 15 hodin, odečteme-li těch deset km zkratek, je to dvanáct hodin. Asi byla rychlost pochodu se zpěvy rychlejší, prý v rytmu jako šel stav, na cukr na kafe. A asi lidé tenkrát byli zdatnější, i když starší ženy jistě měly potíže. Ale zas utrpení cestou braly jako potřebné pokání a placení za hříchy, kterých ale tenkrát jistě měly poskrovnu, to si však nemyslely. Možná by se měl učinit současný pokus, i když bychom srovnávali duševně a fyzicky nesrovnatelné.

Poznámka: Bavit jsem se ve vysockém muzeu s etnologem Dědovským, který mi potvrdil, že v rukopise popisu cesty je putování opravdu pětidenní. Asi do své knihy cestu Fr. Jílek zkrátil bez posouzení možnosti poutníků ji za čtyři dny vykonat. Takže mou úvahu o návratu neberte na vědomí. Noclehy byly tedy čtyři a cesta pět dní. Kde však spali cestou zpátky asi pan Rón už nepamatoval.

pokračování

Vzpomínání na dědečka legionáře

pokračování

Minule jsem slíbila, že vyhledám v literatuře jména lodí, které odvážely naše dobrovolce z Vladivostoku do vlasti. Seznam není zcela přesný, neměla jsem tolik literatury na zjišťování, ale v rámci dědečkova vzpomínání to stačí. Takže prvních 12 transportů odváželo invalidy a starší vojáky už v roce 1917 na lodích Dvinsk a Carica do Skotska a loď Kursk 15. 10. 1917 dobrovolníky v počtu 1200 do Francie. Také loď Hunsend plula do Le Havru ve Francii. Tyto lodě vyplouvaly z přístavu Murmansk v Severním moři, ostatní pak již z Vladivostoku.

15. ledna 1919	italská loď Roma
15. června 1919	čínská loď Nanking přes Japonsko do Ameriky
25. listopadu 1919	japonská loď Scotland Maru do Terstu (s dědečkem)
19. prosince 1919	japonská loď Yonan Maru do Terstu (s vypovězeným gen. Gajdou)
27. prosince 1919	japonská loď Expres Japan do Terstu (cestovní – odvezen archiv)
28. února 1920	americká loď Sheridan do Terstu
11. srpna 1920	americká loď Heffron přes Japonsko a Honolulu do Ameriky
23. dubna 1920	americká loď Amerika největší – 6500 osob – hlavní voj a velení

Mezitím pluly další lodě: Madras, Archer, Iverpool Maru, Meinam, Karachi Maru, Capetown Maru, Italy Maru, Traz-os-Montes, Shunko Maru, Hvah-Yih, Nižnij Novgorod, Madavaska, Mount Vernon, Titan, Crooc, Kemun, Ixion,, Sherman, M.S. Dollar, Protesilaus, Edelin, Teuger, Thomas, Logan, Himalaya, Legie, Carica, Valencia, Ninecanda. Z amerického přístavu Nor Folk do Francie ještě loď Sniegur Hanna. Některé lodě pluly 2x – Sheridan, Heffron, President Grant, Hunsend.

Transporty přepravily celkem 72 644 osob, z toho 56 459 vojáků, ostatní byli váleční invalidé, ženy, děti a uprchlíci. Menší procento vojska plulo kolem Japonska a Panamským průplavem, nebo z Panamy vlakem přes Kanadu a USA k Atlantickému oceánu do přístavu Nor Folk a dál zas lodí do Francie a Německa, nebo přes Gibraltar do italských přístavů. Většina využila cestu Vladivostok–Terst – 9 750 námořních mil (míle je 1852 m).

Budeme pokračovat podle dědečkova zápisníku, kdy si napsal, že se vrátili do Vladivostoku 15. října 1919 a další den na lodi Smělčák byli převezeni na Ruský ostrov, kde z nich byla sestavena 16. transportní rota, kde vyčkávali na příjezd lodi.

18. listopadu si dědeček poznamenal, že vypukl převrat ve Vladivostoku. (Generál Gajda byl raněn, zatčen, arestován a hrozila mu poprava. Na zásah československého vedení byl nakonec vypovězen a do tří dnů musel opustit Vladivostok. To se uskutečnilo až 19. prosince na lodi Yonan Maru a 11. února se vrátil do vlasti.)

24. listopadu 1919 ve 3. hodiny odpoledne jejich 16. transportní rota sedla na loď Scotland Maru po rozloučení se s Vladivostockou posádkou. V 6. hodin večer vypluli z Vladivostoku. Pro naše suchozemské byla cesta velmi zajímavá. První zastávka byla po ujetí 590 námořních mil v japonském přístavu Karatsu na ostrově Kjúšú, kde brali uhlí a pitnou vodu a kde někteří mohli vystoupit i na pevninu. (Odtud si dědeček přivezl maličký čajníček. Nejprve ho měla moje maminka, pak si ho vzala teta Marie – nejstarší ze sedmi dětí – do Prahy a ta ho krátce před smrtí darovala mně.)

29. listopadu v 9. hodin ráno opustili Japonsko za krásného počasí a jeli podél japonských ostrovů až do 9. hodin v noci. 30. 11. jsme viděli v dálce jednu loď a byli jsme v Čínském moři. 1. prosince jsme zažili malou bouři, v noci jsme jeli kolem ostrova Formosa v čínských vodách. 2. 12. stále ještě vlnobití, opět jedna loď jela proti nám. V 9. hodin večer kolem čínských břehů nastal úplný klid.

Loď Scotland Maru je dlouhá 120 metrů, široká 15 m. Ujede za hodinu 10 uzlů, 1 uzel jest 1855 m. Síla stroje jest 4 410 koňských sil.

3. prosince je krásné počasí, jedeme kolem břehů až do večera. Další den jsme v širém moři až do 7. 12. stále za krásného počasí již ve východočínském moři. Jeden z bratrů Alois Kopecký zemřel. V 10. hodin ráno byl pochován po celonoční plavbě, kde jsme pluli kolem ostrova Borneo. 8. prosince v hodinu v noci jsme přijeli do Singapururu a ve 13. hodin jsme jeli do města, které se nám moc líbilo. Stavby jsou slohu všelikého, žijí tam Indové, Malajci, Číňané, Japonci a Angličané. Jsou tam krásné palmové sady, rostou tam pomeranče, banány, ananasy a jiné druhy indického ovoce a všeho druhu koření. 11. prosince v 6. hodin ráno jsme vyjeli ze Singapururu a jeli více jak 1 den podél břehů. Počasí krásné, stále potkáváme více lodí osobních i nákladních. 16. 12. jsme jeli kolem ostrova Cejlonu skoro podle samého přístavu Kolumbo. Další den ve 12. hodin jsme měli ujetých 4 830 mořských mil z Vladivostoku. 18. prosince kolem ostrova Mo, na který je krásný pohled pro samé palmové lesy. 22. prosince kolem ostrova Sokotra, který je dlouhý 70 mořských mil a má prý 12 tisíc obyvatel.

25. 12. ráno ve tři hodiny jsme přijeli do přístavu Džibuti v Africe, zde

100 výročí vzniku ČSR

jsme opět nabrali uhlí, pitnou vodu a ovocné produkty. Jsou zde Arabové a domorodci. 26. 12 večer v 7. hodin jsme opět vyjeli na další cestu do Port Saidu, počasí krásné, jedem podél Afriky a Arábie Rudým mořem.

31. 12 v 6. hodin večer jsme přijeli do Suez.

Prvního ledna 1920 na Nový rok v 6. hodin ráno jsme opět vyjeli z přístavu do Suezského kanálu, kde jsme potkali mnoho různých lodí. V 7. hodin večer jsme přijeli do přístavu Port Said. 2. prosince v 7. večer vyjeli z přístavu Port Said do širého moře, kde nás zastihla malá bouře. 4. ledna odpoledne pluli kolem ostrova Kréty. 7. ledna v 5. hodin odpoledne přijeli do italského přístavu Luzin-Piccolo a další den v 6. hodin ráno jsme vyjeli stále kolem italského pobřeží. V 11. hodin kolem Poly - bývalé rakouské námořní pevnosti. Ve 4. hodiny připluli do Terstu. 11. ledna ve 12. hodin jsme vlakem přijeli do Lublaně, kde jsme měli oběd a přesedali do osobního vlaku, ve 4. hodiny odpoledne odjezd. 12. ledna v 9. hodin jsme přijeli do Štyrského Hradce, v 1 odpoledne odjezd, ve 4. hodiny příjezd do Bruku, ve 3. večer odjezd z Bruku. 13. ledna jedeme podél řeky Enže, v 1. hod odpoledne ve stanici Šteyr, ve 2. hod stanice St. Valentin, ve 4 hodiny odtud odjezd a jedeme přes Dunaj, a 14. ledna ve 2. v noci příjezd do Budějovic a odpoledne v 15. hodin odjezd.

(Domů na Levinek došel 15.

ledna 1920 v noci. Nikdo ho nečekal a tak když bouřil, aby mu otevřeli, nejstarší dcera Marie ho v dlouhých vousech nepoznala. Až když řekl: „Mařenko, ty už mě neznáš?“, teprve ho pustila domů. Vrátil se od narukování za pět a půl roků. Za tu dobu si vysloužil čajníček, pytel místo ruksaku, dva rámečky ze škebliček, ale to vše si musel koupit.)

Zuzka Strnádková

Myšlení mezi dobrem a zlem

Alena Wagnerová

Jak víme ze starozákonního příběhu o Adamovi a Evě, přineslo jim neposlušností získané poznání dobrého a zlého vyhnání z ráje. A protože se brána ráje zavřela i pro všechny jejich potomky, jsme obtíženi od té doby dědičným hříchem, jak tomu říkají církevní otcové. S vědomím dobrého a zlého totiž do lidské duše vstoupilo i vědomí vlastní nedokonalosti, jak bychom dědičný hřích nazvali dnes, budeme-li se dál pohybovat na této symbolické rovině.

Svým způsobem byl akt stvoření člověka v poznání dobrého a zlého vlastně teprve dokončen, i když se v bibli o tom nic neříká. Bohužel návod

k použití toho, čeho se první lidé s pomocí hada zmocnili, jsme nedostali. Se ztrátou nevěděni člověk ovšem neztratil jen svou počáteční nevinnost, v níž všechno splývalo se vším, zase získané rozlišení dobra a zla se tyto základní kategorie života a myšlení staly mírou na hodnocení a poměřování všeho, co se děje kolem nás a čeho jsme součástí.

S představou ráje se ale člověk nedokázal zcela rozloučit, pošilhává po něm stále a celé lidské dějiny jsou i historií opakovaných pokusů na zemi něco podobného ráji vytvořit a do místa, kde se všechno správné děje, se zase navrátit. Slovo ráj má dnes mimochodem i nenáboženskou konjunkturu v reklamách nabízejících dovolenou jako zážitek ráje.

Nemíním tu rozvíjet nějakou teorii dobra a zla, jde mi o jejich protikladnost jako podvědomou přimíšeninu různé koncentrace v postojích, jednání a slovech, směsici pojmů, pocitů a představ nevyssloveného, ale působícího v každodennosti obyčejného lidského života. Vždyť i pojmové páry jako bůh a ďábel, duch a tělo, cit a rozum, subjekt a objekt, krása a ošklivost, láska a nenávisť i den a noc si v sobě nesou alespoň špetku protikladu dobrého a špatného.

A všimněte si, když mluvíme, jak vás řeč celou svou stavbou přímo táhne k tomu, abyste hodnotili, zaujali stanovisko, jasně se vyslovili ve smyslu ano nebo ne, dobrého a zlého, nebo alespoň špatného. Přísné rozdělování dobra a zla se stalo mocí nad našimi životy, protože dobro se spojilo s představou ráje.

Smazat hranici mezi dobrem a zlem, aby bylo jen dobro, si tak přál jeden mladý revolucionář, jak si můžeme přečíst v jeho zápiscích. Ten pokus o zřízení socialistického ráje na zemi, o který mu tehdy šlo, máme teď za sebou a ještě jsme se z jeho pomalé proměny v pustinu zcela nevzpamatovali. Rozlišování dobrého a zlého jako dvou neslučitelných protikladů jsme tu trénovali téměř denně. Stále se po nás chtělo, abychom s něčím bezvýhradně souhlasili a něco jiného stejně nekompromisně odsuzovali.

Myslím, že tento čtyřicetiletý trénink v myšlení zjednodušeném na kategorie ano a ne, dobré a špatné, máme ještě stále v sobě. A je jím poznamenán celý náš veřejný i politický život, v němž se diferencované myšlení chápe jako názorová chabost, a ne jako projev vědomí, že dobré a zlé musíme sice rozlišovat jako různé mravní kategorie, ale v praxi je nemůžeme v jejich působení od sebe oddělit, ale jen usilovat o to, aby zla a nenávisť bylo ve společnosti co nejméně.

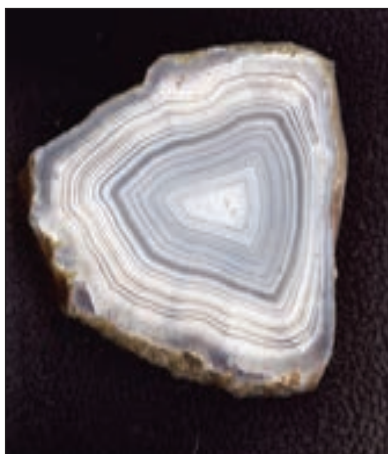
Z dvouměsíčníku LISTY č. 6/ 2016

Krása minerálního světa

ZE SBÍRKY JAROSLAVA F. Z DOLNÍCH ŠTĚPANIC

ACHÁT, SiO_2

- naleziště: Maroko
 tvrdost: 6,5–7 (Mohse)
 barva: šedý s bílými proužky,
 neprůhledný
- velikost: 48 × 43 mm
 stáří: 2 až 3 miliardy let
 zpracování: řezání, broušení,
 leštění
- užití: Léčí vnitřní zlobu,
 posiluje lásku, je
 užitečný při citovém
 zklamání. Dodává
 citovou, tělesnou
 a rozumovou
 rovnováhu.
 Stabilizuje energii.

HEMATIT, železná ruda, Fe

- naleziště: Itálie, Švédsko, Velká
 Británie
- tvrdost: 5–6 (Mohse)
 barva: červená až hnědá
 velikost: na snímku
 zpracování: řezání, broušení,
 leštění
- použití: tavení ve vysokých
 pecích na ocel
- užití: Podporuje činnost
 ledvin, čistí krev.
 Podněcuje tvorbu
 krvinek, léčí křeče
 v nohách. Zahání
 úzkost a nespavost.

IX. BENECKÁ POUŤ

BENECKO
Vzdušné lázně v Krkonoších

sobota 28. 7.

neděle 29. 7.

12.00–14.00
PREZENTACE
HASIČSKÝCH DRUŽSTEV

14.00
SOUTĚŽ HASIČŮ
O BENECKÝ POHÁR

16.00
VYHLÁŠENÍ
VÝSLEDKŮ

SOUTĚŽE
HASIČSKÝCH
DRUŽSTEV

ATRAKCE
PRO DĚTI
kolotoč
houpačky
obří klouzačka

VEČER HRAJE
SJETÁ LIŠKA
TAMPELBAND

9.00
BOHOSLUŽBA
U KAPLE SV. HUBERTA

VOLNÁ ZÁBAVA
REPRODUKOVANÁ
HUDBA
POUŤ
A DOZVUKY
DO SPOTŘEBOVÁNÍ
ZÁSOB

SRDEČNĚ
VÁS ZVEME

PŘIJĎTE POBEJT!

PROSTRANSTVÍ U KAPLE SV. HUBERTA

POŘADATELÉ: SDH BENECKO A OBEC BENECKO